

[Aage Fogh.]

de kan ernære en Familie. Det er det eneste, vi stræber mod fra vor Side, og jeg tror, det er en fortjenstfuld Gerning.

Til det ærede Medlem Hr. Victor Larsen vil jeg ogsaa gerne gøre et Par Bemærkninger. Det ærede Medlem sagde, at jeg i min Tale i Gaar havde lagt Landbruget for Had ved at foreslaa, at en Enkeltmand ikke skulde have Ret til mere end to Landejendomme. Jeg kan ikke se, i hvilken Forbindelse det ærede Medlem kan føle sig berettiget til at sige, at jeg lægger Landbruget for Had. Det kan være, at de, der ejer rigtig meget i Dag, Herrerne til Holsteinborg og Knuthenborg, og hvad de nu hedder, vil føle sig ilde berørt, fordi jeg har sagt, at det er forkert, at det er saadan, men Landbruget som Helhed kan jeg dog ikke have lagt for Had ved at give Udtryk for Ønsket om en Fordeling, hvorved saa mange som muligt bliver Medejerere. Det kan der ikke være noget forkert ved. Det kunde ikke falde mig ind at lægge Landbruget for Had, og det har jeg heller ikke gjort. Jeg sagde i Gaar udtrykkeligt, at jeg med Hensyn til § 12 kunde tænke mig, at man overvejede den Mulighed, at man i Stedet for Forpagtningsvejen, som der er talt saa dygtigt imod, og hvis uheldige Forhold der er gjort opmærksom paa, skulde overveje, om det ikke var rettere, at man kun maatte eje to Landbrug, og Resten skulde frit stilles til Salg, saaledes at Staten havde Forkøbsret og kunde købe og udstykke til selvstændige Landbrug. At prøve paa at bruge det som Udgangspunkt for en Beskyldning om, at jeg har lagt Landbruget for Had, er helt urimeligt.

Det ærede Medlem Hr. Larsen (Bjerre) sagde, at Udsigterne for de tre her forelagte Lovforslag synes at være meget ringe, og der var naeppe heller store Udsigter for Jordlovsforslaget. Jeg kan ikke være enig i de Betragtninger. Det skal i hvert Fald ikke mangle paa min Medvirksomhed med Hensyn til at skabe en fuldstændig Jordlov og en Landbrugsordning paa de tre Omraader her, naar det vil være forsvarligt at gøre det. Skulde det vise sig, at Repræsentanterne for det større Landbrug ikke vil medvirke, tror jeg, det vil være forsvarligt at finde et Grundlag alligevel paa den Linie, hvor de mindre Landbrug har meldt sig. Det er dem, der har Skoen paa i denne Forbindelse, det er dem, der ved, hvor den trykker, og de ved, at Tiden er inde til, at det Tryk bliver lettet. Og det tror jeg man kan gøre nu paa en forsvarlig Maade. Jeg vil ogsaa anse det for givet, at naar det ærede Medlem Hr. Hans Pinstrup nu har holdt de Taler,

der jo skal holdes fra denne Talerstol, vil det være Mulighed for sammen med Partiet Venstre at faa en Forhandling i Udvalget, der kan give et Resultat. Der kan paa Grundlag af de her foreliggende Lovforslag, saa vidt jeg kan se, opnaas et baade forstandigt og rimeligt Resultat for dansk Landbrug.

Landbrugsministeren (Bording): De to ærede Medlemmer, Hr. Hans Pinstrup og Hr. Victor Larsen, udtalte her i deres anden Tale, at de var helt enige i Lovforslagets Hovedformaal, nemlig at bevare de bestaaende Brug som selvstændige Landbrug. Det takker jeg for. Men saa forstaaer jeg ikke en Udtalelse fra hver af de ærede Medlemmer. Det ærede Medlem Hr. Hans Pinstrup sagde, at jeg ved Fremsættelsen af disse Forslag har villet fremme andre Formaal. Jeg vil gerne spørge det ærede Medlem, om han ikke kan sige mig, i hvilke Paragraffer der er indført Bestemmelser, der gaar ud paa at fremme andre Formaal end de i Loven indeholdte. Det ærede Medlem Hr. Victor Larsen brugte Udtrykket, at jeg vilde snære og binde Landmændene ved Forslaget, og det maa formodentlig være Forpagtningsbestemmelserne, han sigter til. De Herrer, der har fulgt Kommissionens Arbejde, ved, at ikke alene Husmændene i Kommissionen, men ogsaa Administrationens Repræsentanter er fuldkommen klar over, at det, naar et lille Landbrug er købt af en, der har en anden Ejendom, og han giver det til en Bestyrer, er umuligt at bedømme, om det drives som selvstændigt Landbrug eller faktisk bliver sammenlagt. Det vil altsaa sige, at det i Virkeligheden er umuligt under disse Forhold at bevare saadanne Ejendomme som selvstændige Landbrug, fordi man ikke kan slaa ned paa Manden og sige, at det er direkte ulovligt, og man kan ikke gennemføre Forbud herimod. Naar det er Tilfældet — og jeg siger aabent og ærligt, at det gælder først og fremmest de smaa Landejendomme, for der er Bestyrerforholdet i Virkeligheden kun Camouflage, det er et Middel, man benytter for at drive Ejendommene sammen som en Ejendom —, saa kan jeg ikke forstaa, at man — naar man dog er enig om Formaalet — ikke kan gaa med til Gennemførelsen af en saadan Bestemmelse, der forhindrer en virkelig Nedlægning eller Sammenlægning af to Ejendomme.

Jeg har sagt, at hvis man mener, at det er saa vanskeligt og saa uheldigt med Forpagtningsforholdet, og at der ikke er saa stor Fare, hvis der er Tale om to Gaarde, hvoraf den ene drives ved Bestyrer, saa kan